

Gazi Osman Paşa

Doksanüç harbi diye meşhur olan Osmanlı-Rus savaşında (1877-1878) Plevne cephesinin ünlü kumandanı. Gâzi Osman Paşa'yı bütün dünyâya tanıtan 1877-1878 Osmanlı-Rus harbindeki savunma, gayret ve kahramanlıklarıdır. 1. Kolordu-yı hümâyûn başkâtibi Hikmet Efendi, Plevne Kahramanı Gâzi Osman Paşa adlı eserinde, onun hususiyetlerini ve Plevne'deki kahramanlıklarını şöyle anlatıyor:

“Plevne'yi doksan bin Moskof'a mezar yapmıştı. Harp esnasında ordugâh-ı hümâyûn içinde kılıcını çeker, seyyar bir kale gibi bir baştan bir başa döner dolaşırdı. Herhangi bir tabur veya müfreze yi hücumu sevk ettiğinde, yalın kılıç en önde saldırırdı. Kendisini görenler, askerine hem kumandanlık yaptığına, hemde düşmanla kılıç kılıca çarpıştığına şahid olurlardı. Darda kalan askerinin yardımına koşar ve galeyana getirmek için; **“Ey Plevne'nin şanlı arslanları! Bugünler yiğitlik, kahramanlık günleridir. Vatanı ve namusu korumak günleridir. Milletimiz bize inanıp güvendi, cihânın gözü Plevne'ye dikildi. Düşman, bütün kuvvetini üzerimize yığdı. Biz dahi Osmanlı'nın şânını göstereyim. Ölmek var dönmek yok! Muhakkak Plevne bize mezar olacak, ama yine de zâlim düşman bu sevgili toprağa ayak basamayacak! İşte kumandanınız ve kardeşiniz olan Osman, sizin önünüzde şehid olmaya gidiyor! Allah'ını seven arkandan gelsin!..”** diye hitâb ederdi. Heybet uyandıran bu konuşmasının te'siriyle kahraman mücâhidler, korkusuzca düşmana saldırır, Plevne'nin etrafındaki yüksek dağlar ve istihkâmlar adetâ yerinden oynardı...

Düşmana her hücumunda “Allah Allah” diyerek saldırmalarını, galip geldiklerinde “Elhamdülillah” diyerek cenâb-ı Hakk'a şükretmelerini askerlerine tenbih ederdi. Askerlerini, kendinden ve âile efradından fazla sever, bilhassa Plevne gâzilerine husûsî bir alâka gösterirdi. Gece gündüz yanlarından ayrılmaz, her biriyle latife eder, onlara “Gâzi”, “Arkadaş” diye hitâbda bulunarak gönüllerini alırdı. Günün her dakikasında üzerlerine yağın binlerce mermiye aldırış etmez, çadırından tek başına tabyalarını dolaşmaya çıkardı. Hangi sipere uğrayacak olsa oradaki gâziler; “Gâzi babamız geliyor!..” diyerek bir sevinç dalgası ortalığı kaplardı. Askerin yanına geldikde; “Selâmünaleyküm yavrularım! Ne yapıyorsunuz? Bakın, düşman korkusundan yine şamata ve gürültüye başladı. Müslümanlar hücum edecek zannı ile korkusundan gülle yağdırıyor. Amma korkak düşman hâ!” sözleriyle askerinin yüreğine su serperdi. Bütün siperleri dolaşır, eksikleri tamamlardı.

İslâm âleminin medâr-ı iftihar (iftihar vesilesi) olan o şecâatli gâzi, muhasara esnasında askerinin erzakının azalmaya başladığını hissedince, mu'tad yemeklerini terk ve azaltma yoluna giderek, kendisini askerinden ayırmamış; onlar gibi, yalnız çorba ve peksimet ile idare etmeye başlamıştır. Bâzan siperleri kontrol ederken, askerlerin yemek saatine rastlar, onlara; “Bereketli olsun arslanlar! Misafir alır mısınız?” der, aralarına oturarak gönüllerini alırdı.

Gâzi Osman Paşa, gece ancak iki saat kadar uyur, beş vakit namazını, mücâhid gâzileriyle cemâat yaparak edâ ederdi. Duâların kabul vakti olan seherlerde, dâima Kur'ân-ı kerîm ile Delâil-i Hayrat okurdu. Oturduğu mübarek yeşil çadırı, kurşun ve gülle parçalarıyla delik deşik olmuş, sanki her tarafından rahmet pencereleri açılmıştı. Kumandanlardan gelen, çadırın yerini değiştirme teklifini red etmişti.”

1900'de 68 yaşında vefât etti. Kabri, Fâtih Câmii avlusundadır. Türbesini, onu çok seven sultan İkinci Abdülhamîd Han yaptırmıştır.

Kaynak: Osmanlı Tarihi Ansiklopedisi